

Senážní žito stále více v oblíbě

Žitem „na zeleno“ začínal pás zeleného již v dávné minulosti. Manipulace s posečeným žitem ve stáji zamotaným v jedné hromadě uprostřed krmného stolu však byla dost obtížná. Navíc na poli porost žita rychle stárnul a než si na něj dobytek přivykl, bylo staré a slamnaté a tuto vlastnost má dodnes.

Proto je velmi důležité se sklizni žita na senáž neotálet a při předpovědi delšího dubnového slunečného počasí vyrazit na sklizeň. Letos to tak bude platit určitě. Silážování žita se ve většině podniků ujalo díky suchu a nedostatku bílkovinných senáží v letech 2015 či 2019. Bylo tehdy velké sucho i na jaře a chyběla senáž v krmivové základně nejen pro skot, ale i pro bioplynové stanice.

Dnes se už tato pícnina na siláž cíleně pěstuje pro dojnice. Pokud je dobře zpracováno, je výborným zdrojem nejen NL, ale i stravitelné vlákniny (NDF) a energie. Mladé žito je plné hodnotných cukrů, díky kterým se dobře silážuje. Jeho stravitelnost NDF je dokonce lepší než u vojtěšky, jetele i LOS. Výborně se hodí do krmných dávek vysokoužitkových krav právě pro svoji dobrou stravitelnost a nižší plnivost. To znamená, že zvíře do sebe přijme více hmoty potažmo sušiny krmné dávky. Bonusem je navíc jeho chutnost. Dojnice na vrcholu laktace potřebují sežrat i více než 26 kg sušiny TMR, a to dost dobře se starou tvrdou senáží nejde. A taktéž to nejde ani se starým žitem, které se sklízí napřímo.

Velmi rané hybridní žito KWS

Zdroj: KWS Osiva s. r. o.

Vzorků	Vzorků	Sušina %	NL %	NDF %	P	Mg	K
Celkem průměr	86	26,84	14,24	52,5	0,35	0,15	3,2
NL pod 15 %	49	26,8	12,2	55,24	0,34	0,13	3,2
NL nad 15 %	37	26,88	17,7	48,55	0,38	0,17	3,23

Dvofázová sklizeň je u žita nezbytná.

V Zemědělské společnosti Dobříš, spol. s. r. o. mají s pěstováním a sklizní již desetiletou zkušenost. Agronom Ing. Karel Matoušek se s námi podělil o své zkušenosti. Už v roce 2014, kdy zápasili se suchem a senáž bylo rok co rok méně, se rozhodli založit porosty žita a sklídit je na siláž. Jak sám říká, byl to na začátku pokus. Nedostatek senáže z travních poros-

tů je donutil zabývat se žitem dál a nezdary jarního počasí překonávat. Dokonce živili žitnou siláží i bioplynovou stanicí.

V Dobříši obhospodařují 1600 hektarů orné půdy, z toho na 150 hektarů pěstují senážní žito. V osevním postupu je žito zařazeno jako předplodina pro kukuřici na siláž. Využívají technologii strip-till, zejména na svažitých pozemcích, o které nemají nouzi. Se 770 kusy dojnic (plemene

ČESTR) je jejich největším úkolem vyrobit kvalitní krmivo pro zvířata a zároveň dostatečně zásobit vlastní bioplynovou stanicí.

Před založením porostu žita se hnojí digestátem 15 až 20 m³ na hektar. Zakládání porostů přijde na řadu po ječmenech v září, kdy se ctí termín do 28. 9. Výsev se pohybuje okolo 150 kg/ha. Jarní hnojení ve formě ledku v dávce 300 kg/ha se aplikuje na pole, kde nebyl na podzim digestát. S ohledem na ceny hnojiv se na podzimně hnojené plochy dává nižší množství, a to 250 kg/ha. Hnojí se vždy brzy na jaře a pouze v jedné dávce, z důvodu obav z výskytu dusičnanů. Z tohoto důvodu by poslední dusíkaté hnojení mělo proběhnout nejdéle čtyři týdny před sklizní. Termín sklizně je vždy plánován do fenofáze sloupkovaní. Pomocným ukazatelem je praporečkový list, kdy nesmí „vykukovat“ klas, to už je pozdě. Na sekačce používají pro lepší zavádění rostlin prstový lamač. Pásový shrnovač, tzv. skulovač, dělá výbornou práci, když minimalizuje množství přimísené hlíny do silážní hmoty. S jeho pořízením se také šetří nože na řezačce, což je ekonomicky výhodné. Řezanka je nastavována podle sušiny, nejčastěji v rozmezí

Ing. Karel Matoušek při kontrole porostů, Zemědělská společnost Dobříš, spol. s. r. o.

autor: Ing. Vladislava Jáchimová

2,5 až 4 cm. Dusání siláže, vzhledem k její křehkosti, musí probíhat s rozumem. Opatrně srovnat a jemně pojezdit. Konzervant zde používají biologický. Jak agronom říká: „Už mám žito docela rád. Za pár dní vyrobím spoustu krmení, což v travách dělám i více než 14 dnů.“ Rozhodně ještě nesklidí tolik stejné a kvalitní hmoty. Podnik hospodaří v oblasti, kde je trápí sucho čím dál více, nejvíce v letních měsících. Našli ale svou vlastní cestu. Kvalitní siláž už tradičně v Dobříši dosáhne sušiny okolo 30 % a 16 až 17 % NL. Výnos zelené hmoty je okolo 15 t/ha.

Chov měl v roce 2014 užitkovost 6700 l při výborných složkách 4,1 tuku a 3,62 bílkoviny a v loňském roce dosáhl 9800 l při zachování stejných složek. Na tomto podniku je skvělé, že agronom i zootechnici spolu výborně komunikují a táhnou za jeden provaz. V loňském roce jsem viděla siláž žitnou tmavé barvy a nevalné vůně. Nebyla typická po okurkách rychlokvaškách, ale měla trochu hnilobný nádech. Napadlo mě, že se tak mohlo stát nižší sušinou, delší řezankou a předusáním. Naskladňovalo se ke stěně v jámě, kde se odebírala kukuřičná siláž. Hmoty

Sklizeň žita 2023 ZOD Olešník

Autor: Ing. Marcel Herout, PhDr.

moc nebylo, bylo to žito na zkoušku. Když jsem celou tuhle anabázi odvyprávěla v Petrovicích na Sedlčansku mistru v dusání, potvrdil mi to. Dusat žito je samostatná disciplína. Není důležitá jen sušina a délka řezanky. Musí

se sladit velikost, hlavně šířka jámy a stroj, kterým žito dusáme. Nesmí se pustit velký stroj do malé jámy, kdy středová kola jezdí v jednom místě. Taková hmota černá a výsledek není dobrý. „V extrému před vámi může

i taková siláž ujet z jámy ven,“ říká Jiří Stibor. Stejnou zkušenost mají i v Dobříši, kde vědí, že hmotu nesmíte předusát. Sušina při sklizni musí vždy řídit délku řezanky. A raději delší, než jste zvyklí u trávy. Čím nižší sušina, tím delší řezanka. Pokud sklízíte hmotu pod 28 % sušiny vyberte jámu s max. výškou plnění do 2,5 m.

KWS Osiva nabízí hybridní žito KWS Progas, s nímž nás čeká třetí sklizňová sezóna. Doufáme, že vyjde dobré počasí na sklizeň. Siláž se povede a bude jí dost. Vaše krávy budou pak spokojeně v klidu přežvykovat kvalitní žitnou senáž a plnit paco mlékem. Vážíme si vaší dobré práce! Stále doufám, že úctu k tomuto řemeslu naučíme i naši laickou veřejnost.

Laboratoř Mikrop Čebín mi poskytla rozbor žitných senáží z roku 2023. Celkem to bylo 86 vzorků. Zajímavé bylo tyto vzorky roztrždit, kdy se potvrdilo, že stáří porostu a zásobením živinami významně rozhoduje o výsledné kvalitě.

Ing. Vladislava Jáchimová,
odborná poradkyně
pro výživu zvířat
KWS Osiva s. r. o.

Výnos se počítá na vagóny

BEST4MILK

FEED WHAT YOU NEED

Nejlepší
siláž pro
dojnice

KWS SALAMANDRA FAO 230

KWS GRANTURISMO FAO 240

AMAVERTAS FAO 250

LUDMILO FAO 250

WALTERINIO KWS FAO 280

KWS MINO FAO 310

KWS.Cesko

www.kws.cz

SEJEME
BUDOUCNOST
OD ROKU 1856

KWS

